

Carbon Neutral Municipalities and Regions Kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia

Laura Saikku, Suomen ympäristökeskus SYKE, 12.4.2019

LIFE17 IPC/FI/000002 LIFE-IP CANEMURE-FINLAND

CANEMURE-hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin Life-ohjelmasta. The LIFE-IP CANEMURE-FINLAND project has received funding from the LIFE Programme of the European Union.

CANEMURE-hanke

- ▶ Projektin kesto: 2018-2024
- ▶ Kokonaisbudjetti: 15,3 M€
- ▶ Rahoitus
  - ▶ 9,1 M€ EU LIFE-ohjelma
  - ▶ 100 000 YM
  - ▶ 100 000 MMM
  - ▶ 100 000 LVM
  - ▶ 50 000 Energiavirasto
  - ▶ 50 000 Sitra
  - ▶ Kunnalliset toimijat 3,2M€
  - ▶ Yritykset 1,6 M€
  - ▶ Tutkimuslaitokset 1M€

Hankkeen partnerit

1. Suomen ympäristökeskus (SYKE)
2. Luonnonvarakeskus (LUKE)
3. Ilmatieteen laitos
4. Tampereen yliopisto (TAU)
5. Hyvinkään kaupunki
6. Ilaakso Oy
7. Lahden kaupunki
8. Lappeenrannan kaupunki
9. Lohjan kaupunki
10. Oulun ammattikorkeakoulu
11. Porvoon kaupunki
12. Rauman Meriteollisuuskiinteistöt Oy
13. Päijät-Hämeen Liitto
14. Varsinais-Suomen ELY
15. Satakunnan ammattikorkeakoulu
16. Tammisaaren Energia
17. Tampereen kaupunki
18. Turun kaupunki
19. Rakennustuoteteollisuus
20. Pirkanmaan liitto
21. Uudenmaan liitto
22. Helsingin kaupunki

CANEMURE

- ▶ toteuttaa kansallisen ilmastopolitiikan tavoitteita:
  - ▶ Energia- ja ilmastostrategia (EIS) (NECS)
  - ▶ (Energia- ja ilmastotiekartta 2050 (EIK 2050))
  - ▶ **Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU)**
    - **painottuu taakanjakosektoriin**
- ▶ toteuttaa konkreettisia ilmastomuutoksen hillintää tukevia osahankkeita hankkeen ydinalueilla – toimenpiteet (actions)
- ▶ vahvistaa ilmastomuutoksen hillintätöön jatkuvuutta ja verkostoyhteistyötä
  - ▶ Alueelliset yhteistyöelimet (maakuntavirastot + alueelliset sidosryhmät)
  - ▶ Keskitetty palvelukeskus (SYKE, TAU, Luke, IL)
- ▶ synnyttää uusia ilmastomuutoksen hillintää tukevia hankkeita ja prosesseja!

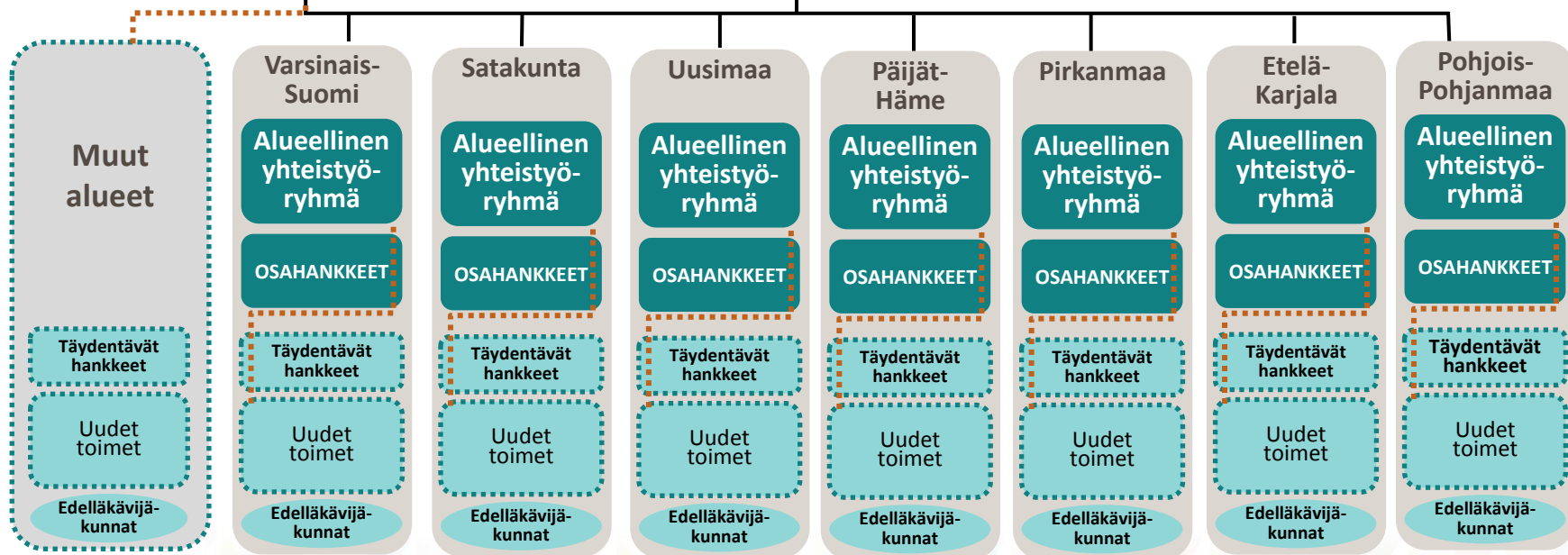
CANEMUREn tavoitteena on

1. edistää älykästä ja vähähiilistä liikkumista.
2. vähentää maa- ja metsätalouden päästöjä turvemailla.
3. parantaa rakennusten energiatehokkuutta.
4. edistää hajautettua uusiutuvan energian tuotantoa.
5. tukea kaupunkisuunnitteluprosesseja.
6. luoda edellytyksiä vähähiiliselle tuotannolle ja kulutukselle.
7. parantaa ilmastonmuutoksen hillinnän synergioita ilmastonmuutoksen sopeutumisen kanssa.

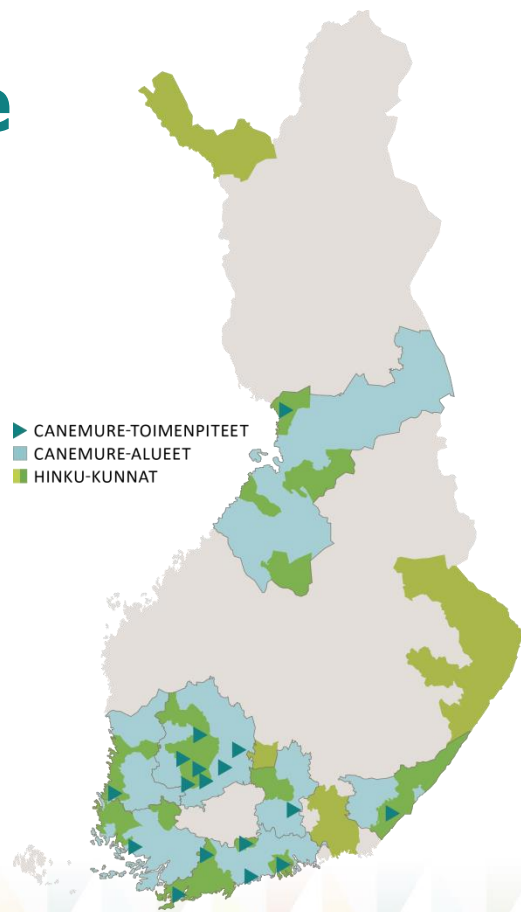
HANKEHALLINTO

ILMASTONMUUTOKSEN HILLINNÄN ASiantuntijaverkosto

OHJAUSRYHMÄ

Projektialue

OSAHAANKKEET

Toimenpiteet

hiilineutraalisuomi.fi/

CANEMURE

LIFE17 IPC/FI/000002
LIFE-IP CANEMURE-FINLAND

Asiantuntijaverkosto (Expert Platform)

- ▶ Verkostoi asiantuntijaorganisaatiot, alueelliset yhteistyöryhmät, edelläkävijäkunnat ja käytännön toimijat.
- ▶ Toimii tiedon välittäjänä alueille/kunnille ratkaisuista ja parhaista käytännöistä.
- ▶ Tuottaa kunnille, hallinnolle, yrityksille ja kansalaisille työkaluja, palveluita ja KHK-päästövaikutusarviointoja, jotka tukevat EISn ja KAISUn toteuttamista.
- ▶ Hanketta suoraan tukevaa tutkimustietoa.

SYKE,
TAU (Verne),
Luke, IL

Asiantuntijaverkoston toimenpiteet

- ▶ Käytännön tuki
  - ▶ Hyvät käytännöt
  - ▶ Tietopalvelu: julkiset hankinnat, kuluttajaneuvonta, kestävä liikkuminen, rahoitusmahdollisuudet
  - ▶ Koulutustilaisuudet alueilla ja edelläkävijäkunnissa
  - ▶ Alueiden ilmastostrategiat ja tiekartat
  - ▶ Uudet edelläkävijäkunnat
- ▶ Menetelmien ja työkalujen kehittäminen
  - ▶ hankkeen seurantaindikaattorit
  - ▶ elinkaaripohjaiset työkalut
- ▶ T&K selvitykset
- ▶ Ilmastonmuutoksen hillinnän indikaattorien seuranta
- ▶ Hyvien käytäntöjen levittäminen Suomessa ja kansainvälisesti

Alueelliset yhteistyöryhmät

- ▶ Tukee hankkeen alueellista toimeenpanoa tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa
- ▶ Tiekartan laatiminen EIS:n ja KAISU:n tavoitteiden saavuttamiseksi
- ▶ Vaikuttaminen alueen päätöksentekoon ja tietoisuuden lisääminen
- ▶ Aluehallinnon ja yritysten aktivoiminen yhteistyöhön; mm. vuosittaiset alueelliset tilaisuudet
- ▶ Alueen toimien dokumentointi ja hankkeiden seuranta
- ▶ Rahoituksen mobilisointi ja uusien hankkeiden synnyttäminen
- ▶ Alueellisen toteutuksen suunnittelu jatkossa
- ▶ Käytännön neuvonta erityisesti alueen edelläkävijäkunnille (HINKU), jotka eivät ole CANEMURE:n hyödynsaajia

Lappeenranta
Lappeenranta Kaupunki,
Uudenmaan liitto,
Päijät-Hämeen liitto,
Pirkanmaan liitto,
Varsinais-Suomen ELY,
Satakunta AMK, Oulu AMK

Konkreettiset toimenpiteet 1/3

Maa- ja metsätalouden päästöt turvemailla (Luke)

Älykäs, vähähiilinen liikkuminen

- ▶ Liityntä joukkoliikenteen runkoverkkoon Tampereen kaupunkiseudulla (Tampere)
- ▶ Liikenteen uudet käyttömuodot ja palvelut (Hyvinkää)
- ▶ Sähköautojen älykkäät latauspisteet (Tammisaaren Energia)

Rakennusten energiatehokkuus

- ▶ Vähähiiliset ratkaisut korjausrakentamisessa (Lahti)
- ▶ Ilmastönäkökulma Lohjan asuntomessuprojektissa
– Vähähiilinen rakentaminen (Lohja)
- ▶ Julkisten rakennushankkeiden energiatehokkuuden ja kokeellisuuden tukeminen (Turku)

Konkreettiset toimenpiteet 2/3

Hajautettu uusiutuva energia

- ▶ Energiatehokkuuden edistäminen, uusiutuvan energian käyttö rakennuksissa – digitaaliset ratkaisut (Porvoo)
- ▶ Energiatehokkuuden ja kaksisuuntaisen lämpökaupan edistäminen pilotoinnin kautta (Turku)
- ▶ Uudentyyppinen lämpöakku kaukolämpöverkossa (Lappeenranta)

Kaupunkisuunnittelu-prosessit, hiilinielut

- ▶ Hiilinielujen, ekosysteemipalveluiden ja älykkään liikkumisen edistäminen muuttuvissa kaupunginosissa (Turku)
- ▶ Hillintä ja sopeutuminen alue- ja kaupunkisuunnittelussa (IL & SYKE)
- ▶ Hiilineutraalin asuinalueen suunnittelu (Hyvinkää)
- ▶ Betoni hiilinieluna (Rakennustuoteteollisuus Ry)

Konkreettiset toimenpiteet 3/3

Vähähiilinen tuotanto ja kulutus

- ▶ Teollisuusalueen älykäs instrumentointijärjestelmä (Rauma Seaside Industry Park)
- ▶ Kotitalouksien vähähiiliset ratkaisut (Iilaakso Oy)
- ▶ Hiilijalanjälkikriteerit kestävien hankintojen edistäjänä (Helsinki)

Täydentävät hankkeet (Complementary Actions)

- ▶ Toimeenpanevat samaa hankkeen päämäärää
- ▶ Life IP ei rahoita näitä, mutta näiden hankkeiden ja Life IP ilmastohankkeessa olevien aktiviteettien tulee muodostaa järkevä kokonaisuus edistettävän päämäärän näkökulmasta
- ▶ **Life IP hankkeen tavoitteena synnyttää uusia hankkeita ja kokeiluja, jotka saavat rahoituksensa muualta kuin itse Life IP:stä**

Täydentävien hankkeiden tavoitteena on erityisesti

- ▶ Edistää vähähiilisiä biotalouden ratkaisuja kaupungeissa ja maaseudulla.
- ▶ Luoda kuluttajalähtöisiä liiketoimintamalleja ilmastonmuutoksen hillintään.
- ▶ Kehittää synergioita ilmastonmuutoksen hillinnän ja kiertotalouden välillä.
- ▶ Tukea energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian investointeja edistämällä uusien rahoitusinstrumenttien käyttöönottoa.

Täydentävät hankkeet

1. Kestävä, ilmastoneutraali ja resurssitehokas biotalous (FORBIO).
2. Uudet maatalous- ja metsämaan viljely- ja hoitomenetelmät – avain kestäväan biotalouteen ja ilmastomuutoksen hillintään (SOMPA)
3. Crop diversification and low-input farming across Europe: from practitioners' engagement and ecosystems services to increased revenues and chain organisation (DIVERFARMING).
4. Kuntien ilmastohankkeet, YM rahoituksella (KAISU).
5. Comprehensive development of a low-emission energy system (STARDUST).
6. Citizens' cap and trade co-created (CitiCAP)
7. Development of public transport in urban areas to promote energy and climate strategies; digitalization and new services (TRANSPORT)
8. Energiaan liittyvän liiketoiminnan edistäminen Varsinais-Suomessa (ELLE)
9. Elinvoimaa Pohjois-Pohjanmaalle vähähiilisillä ja resurssiviisailla ratkaisulla (VÄRE).
10. Julkisten hankintojen vähähiilisyyss- ja kiertotalouskiihdyttämö (KIIHDYTTÄMÖ).
11. Circular economy materials and novel method development to produce recyclable and functional urban construction products (Urban infra revolution)
12. Kiertotalouteen siirtymisen skenaarioanalyysi(TRANSCIRC)

KIITOS!

LIFE17 IPC/FI/000002 LIFE-IP CANEMURE-FINLAND

CANEMURE-hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin Life-ohjelmasta. The LIFE-IP CANEMURE-FINLAND project has received funding from the LIFE Programme of the European Union.